

Az érték neve:

„Bakonyjákó képekben” c. könyv

Kategóriája:

Kulturális örökség

Érték besorolása:
Helyi érték

Bakonyjákó képekben

Jaka in Bildern

„Mert, ha kimondod, hogy „jákói vagyok”, az azt jelenti, hogy tartozol valahová, van hová hazajönnöd, van sír, melyre tehetsz egy szál virágot, s mindig lesz itt valaki, aki tudja, hogy te ki vagy.”

Ifj. Heizer Antal (egy távolra szakadt jákói)

Érték besorolása:

Helyi érték

Az érték neve:

„Bakonyjákó képekben” c. könyv

Kategóriája:

Kulturális örökség

Ez a kiadvány egyedüli módon, képekben mesél Bakonyjákó múltjáról. A településen, a történelem során máig fennmaradt olyan dokumentumok, képek alapján mutatja be tematikus elrendezésben az egyes élet-, ill. történelmi, vagy települési korszakokat, melyet a falu lakosai bocsátottak a szerkesztő rendelkezésére. Rövid szöveges útmutató található az egyes fejezetek, elején.

A képek és dokumentumok időrendi sorrendet követve kerültek megjelenítésre, az alattuk lévő feliratból megtudhatjuk, hogy a képek hogyan kapcsolódnak az adott tartalomhoz.

A kiadvány egyedülálló, mert nem készült még Bakonyjákóról ilyen szinte csak képekkel illusztrált könyv, melynek anyagát a lakosok által őrzött dokumentumok, fényképek alkotják.

Felhasznált források:

Bakonyjákó, "Bakonyjákó képekben" c. könyv értéké nyilvánításának javaslata

<https://hu.wikipedia.org/wiki/Bakonyj%C3%A1k%C3%B3>

Tudtad-e?

-A 20. században lakosainak száma jelentősen csökkent, ez egyrészt a század elején az amerikai kivándorlás, másrészt a második világháború utáni kitelepítés következménye (a faluból 243 német családot telepítettek ki)

Az érték neve:

Bakonyjákói római katolikus templom

Kategóriája:

Épített környezet

Gróf Medgyesi-Somogyi János pápakovácsi földesúr megbízásából, a korábbi - 1796-ban lebontott kis fatemplom helyére – 1806-ban kezdték építeni jelenlegi templomot.

Érték besorolása:

Helyi érték

Az érték neve:

Bakonyjákói római katolikus templom

Kategóriája:

Épített környezet

A munkálatok fő szervezője és irányítója Büky Lajos, a pápakovácsi Somogyi uradalom tisztartója volt. A család történetírója, Patonai József örökölte meg -többek közt- a templom építésének szakaszait is. A terveket nem csak magyar építészek, hanem a bécsi udvar német építészei is átnézték. Végül Pauli Mihály pápai kőművesmester – az Eszterházy uradalom udvari építésze- irányításával építették fel. A templom német nyelvű okiratán az alapkő letétel dátuma 1806, valamint a következő szöveg található:

„Sermo occasione imoportiomis rimerü lepidispro a edificanda im picceisione kajo habitus anno 1806 du...”

Az építkezés rövid történetét Bükynek a földesúrhoz, Bécsbe küldött leveleiből ismerhetjük meg. Késő barokk stílusban épült, berendezése is késő barokk. Eredeti formájában maradt fenn.

A szentély 8x9m, a hajó 22x12,5m, a torony 35m magas. Védőszentje: Szentháromság, képe a főoltár felső részén látható. A főoltár korabeli, márvány. Ugyanabból a korból származik a márvány keresztelő kút is. A szószék fából készült, a Mária oltárral együtt későbbi.

1900-ban és 1957-58-ban festették újra (Bíró testvérek, Pápa). 1990 és 1998 között teljes felújításon ment át, a tetőszerkezet javítását, külső-belső vakolatának javítását és festését, valamint a cserpezést végezték el. 1999-ben Fódi Gyula és neje adományaként óra került a tornyába, melyben 1927-ből két harang van: egy 300, és egy 50kg-os.

Felhasznált források:

Bakonyjákó, Római katolikus templom települési értéké nyilvánításának javaslata

Tudtad-e?

-A templomban lévő padok tölgyfából készültek, egyidősek a templommal, az ülőhelyek száma kb. 220, összesen mintegy 1500 férőhely van.

Az érték neve:

Bitva patak Bakonyjákón

Kategóriája:

Természeti környezet

Bitva patak általános adatai:

Hossz: 45,4 km

Eredet magassága: 380 m

Összes esés: 259 m

Érték besorolása:

Helyi érték

Az érték neve:

Bitva patak Bakonyjákón

Kategóriája:

Természeti környezet

A Bitva patak a Marcal folyó egyik legjelentősebb mellékveze. A Bitva forrásvidéke (3-5 forrásból ered) Németbánya felett, a Bodza-hegy északi lejtőjét felszabdoló erdős völgyek, vízmosások (Tustán-árok) mélyén kezdi meg útját. Az eredet tengerszint feletti magassága 380 m körül van.

A környéken több kisebb forrás, ér vize fut össze, melyek nem karsztos eredetűek, hanem a mészkövet, dolomitot fedő vastag kavicsrétegből táplálkoznak. Hozamuk így szerény, nagy részük időszakos, viszont a bányavíz-kiemelés nem érintette őket, ezért a Bitva többé-kevésbé állandó vízfolyás maradhatott a bauxitbányászat fénykorában is.

Nem messze innen a patak egy erdők között megbúvó, duzzasztással létrehozott hangulatos pisztrángos tavat táplál, és hamarosan Németbányára, az első faluba érkezik.

Ez a szakasz, Németbánya-Bakonyjákó-Ganna-Döbrönte falvakon keresztül, nagyjából Kup határáig a Bitva legváltozatosabb, természetes állapotban megmaradt szakasza. Szinte végig galériaerdő, vagy fás zóna kíséri, a meder kanyargós, a part fákkal, bokrokkal benőtt. A völgyben többnyire rétek, legelők vagy erdők díszlenek. Néhány kisebb, oldaltározós dísztó is létesült a patak mentén.

A felső folyásánál erdős, lentebb ligetes tájak szegélyezte kanyargós, gyors folyású Bitva mentén Bakonyjákótól kezdve malmok sora épült.

Felhasznált források:

Bakonyjákó, Bitva patak helyi értékkel nyilvánításának javaslata.

<http://wikipedia.hu>

Tudtad-e?

-Mivel a források az emberiség korai szakaszában is fontos víznyerőhelyet biztosítottak, számos legenda, mítosz, vagy monda kapcsolódhat hozzájuk. Egyes helyek tradicionális zarándokhellyé váltak (pl. Pilisben található Szentkút, vagy a Dobogókőn található Nagyboldogasszony-forrás), mások a mai napig szertartások színhelyei. Vannak olyan források is, melyek a történelem során elszennvedett járványok alatt is megőrizték tiszta vizüket, ezt pedig nevükben is őrizték (pl. a Soproni-hegyvidéken található Természetbarát-forrás, mely korábban az Orvos-forrás nevet viselte).

Az érték neve:

Falumúzeum Bakonyjákón

Kategóriája:

Épített környezet

A bakonyi népi építészet egyik jellegzetes épülete a falumúzeum. Ezek a hosszú, egy vagy két szobás házak jellegzetes fejlődésen mentek keresztül.

Érték besorolása:

Helyi érték

Az érték neve:

Falumúzeum Bakonyjákón

Kategóriája:

Épített környezet

A - máig sok helyen látható - kosárboltíves, oszlopos, gádoros ház rendelkezik mindazokkal a tulajdonságokkal, mely a bakonyi népi építészet összes szépségét, jellegzetességét magába foglalja.

Az ormfalon két padláslyuk, macskalépcső és egy vízvető van. Elöl megfigyelhető a két kicsi ablak (persze ma már modernebb zsalugáterrel és többfunkciós ablakokkal), melyen a hatos osztás is látható.

Az építőanyagok a természetből valók voltak: kő, fa és sár. A vastag falak a kerítés oszlopokon jól megfigyelhetőek, melyek magasságuk miatt nem engedtek belátást az udvarra. A széles kapun befért a lovas szekér, mellyel naponta közlekedtek, dolgoztak.

Az épület keskeny, hosszú. A szobákat konyha választotta el. Az első szoba - mely az utcára nézett - volt a „tisztaszoba”. A hátsó volt a lakószoba, mely nagyobb részt inkább csak alvásra volt használatos. A konyha volt az a hely, ahol az étkezések során a család a legtöbbet volt együtt.

A falumúzeumban a tisztaszoba és a konyha került berendezésre, régi bútorokkal, tárgyakkal, eszközökkel.

Bakonyjákón ez az egyedüli hely, ahol be tudják mutatni azokat a berendezési tárgyakat, használati eszközöket, melyek egy sváb családban voltak. Az épület és a berendezési tárgyak is mind az itt élők hagyatéka, ill. adományaként került a múzeumba.

A falumúzeum bemutatásával szeretnének azoknak az embereknek örömet okozni, akik még ilyen környezetben nőttek fel. Bakonyjákóra sok külföldre került család tagjai járnak vissza, pl. kitelepítettek, azok leszármazottai. Nekik óriási élmény látni egy korhűen berendezett lakást, ahol a szüleik, nagyszüleik éltek. Ugyanilyen élmény a mai fiatal generáció számára, hogy betekinthesse a múltba, megismerhesse a régi, fáradságos élet tárgyait, munkavégzési eszközeit méltó környezetben.

Felhasznált források:

Bakonyjákó, Falumúzeum helyi értéké nyilvánításának javaslata.

<http://wikipedia.hu>

Tudtad-e?

-A tisztaszobában nem tartózkodtak, csak a vendégeket helyezték el benne, esetleg ünnepnapokon itt fogadták őket.

A tisztaszoba a magasra tornyozott ággal, sok párnával és dunyhával a család anyagi helyzetéről is árulkodott. Itt helyezték el a hímzett terítőket, vállkendőket, fejkendőket, a férfiak vasárnapi csizmáját és kalapját.

Az érték neve:

Nepomuki Szent János szobor

Kategóriája:

Épített környezet

Érték besorolása:
Helyi érték

A 150 cm magas, fából faragott színes szobor Nepomuki Szent Jánost ábrázolja, kezében a feszülettel. Ő a folyók és a hidak védőszentje.

Érték besorolása:

Helyi érték

Az érték neve:

Nepomuki Szent János szobor

Kategóriája:

Épített környezet

A Rákóczi utcában, a postaépület mellett található szakrális emlékművet a műemlék templom építtetője: Medgyesi Somogyi János gróf emlékére 1823-ban emeltette a római katolikus egyházközség. A színes szobor Nepomuki Szent Jánost ábrázolja, kezében a feszülettel.

A falu arculatának meghatározó emléke, 1823-óta gondozzák.

Nepomuki Szent János A folyók, hidak, hajósok, vízimolnárok, halászok védőszentje. A gyónási titok mártíriaként tartják számon. Egyes helyeken a fuldoklók, illetve a bányászok, sóbányászok védőszentje. Az idők folyamán több sóbányában, illetve sóbányászattal kapcsolatos településen templomokat, kápolnákat szentelnek neki, szobrokat emelnek, sőt, Aknasugatagon még bányát is neveznek el róla.

Nepomuki Szent János, a királyné gyóntatója nem volt hajlandó megszegni a gyónási titkot. Vagyis a féltékeny király fenyegetőzése ellenére sem árulta el, hogy mit vallott be gyónásában a hűtlenséggel gyanúsított királyné. Hogy ez utóbbi esemény valóban megtörtént-e, nem bizonyítható. Azt viszont tényként fogadják el a történészek, hogy a király 1393-ban elfogatta Jánost, kegyetlenül megkínoztatta (a kínzásban állítólag személyesen is részt vett), és végül a Károly hídról a Moldva folyóba dobatta.

Felhasznált források:

Bakonyjákó, Nepomuki Szent János szobrának helyi értéké nyilvánításának javaslata.

<http://wikipedia.hu>

Tudtad-e?

-Nepomuki Szent János holttestét az érsek a prágai Szent Vitus-székesegyházban helyeztette örök nyugalomra. Vértanúságának a híre hamar elterjedt, de szentté avatására csak évszázadokkal később került sor.

Az érték neve:

Református imaház és harangtorony

Kategóriája:

Épített környezet

A bakonyjákói Református imaházat 2000-ben újították fel.

Érték besorolása:

Helyi érték

Az érték neve:

Református imaház és harangtorony

Kategóriája:

Épített környezet

A Felvidékről, Losoncról telepítették át a Kárpátaljáról, Nagydobronyból érkezett, önálló életet kezdő családokat, a Benes dekrétumok áldozataiként 1948-ban, akik új közösséget alkotva 1949. december 15-én református gyülekezetet alapítottak Bakonyjácán. A helyi gyülekezet 1966-ban társult Tapolcafővel, addig Missziói Egyházközség volt.

Egy korábban asztalos műhelynek helyet adó épületből alakították ki első imaházukat, melynek építési dátumát nem ismerjük. Az épületet 2000-ben újítták fel. A templombelsőben faragott lámpák találhatóak, melyek Apostol Péter iparművész munkái.

A Nagydobronyi Református gyülekezet ajándékként egy Hollandiában öntött 110 kg-os harangot tettek ekkor az új, fából készült harangtoronyba, melyet dr. Márkus Mihály püspök, Horkay László kárpátaljai püspök, nagydobronyi lelki pásztor és Lentulai Attila esperes szentelt fel 2001. október 21-én. Az imaház falán emléktábla tanúsítja az összefogást, mellyel megvalósulhatott egy kisebb létszámú gyülekezet nagy álma. Egy másik emléktábla az áttelepítés 50. évfordulójának állít emléket

Felhasznált források:

Bakonyjácó, Református imaház és harangtorony helyi értéké nyilvánításának javaslata
<http://wikipedia.hu>

Tudtad-e?

-A harang legkorábbi elődei szárított terméshéjból, agyagból, kőből készültek. Az ókori Egyiptomban arany- és ezüstharangokat, Ázsiában és a Közel-Keleten az i. e. 9. századtól öntött bronzharangokat is készítettek. A kolompok, harangok használatokra függesztése démonűző varázseszközként funkcionált, az emberi viselet részeként az ókorban díszítő vagy mágikus szerepet töltött be.

Az érték neve:

Római katolikus plébánia Bakonyjácón

Kategóriája:

Épített környezet

A bakonyjácói Római katolikus plébánia 1775-ben épült barokk stílusban.

Érték besorolása:

Helyi érték

Az érték neve:

Római katolikus plébánia Bakonyjákón

Kategóriája:

Épített környezet

A plébánia épülete 1775-ben épült barokk stílusban, a ránk maradt dokumentumok tanúsága alapján. 1781-től működik plébániaként. Négy szoba található benne: plébánosi, kápláni, házvezetőnöi és egy étkező. Az épület a kornak és a bakonyi tájegységnek megfelelő elrendezés szerint készült (középen a konyhával). Az ebédlőben barokk stílusú étkezőgarnitúra (ezüst étkészlettel) található, ami Takó Gábor korábbi bakonyjákói plébános hagyatéka. A plébánián egy XIX. századi bécsi készítésű zongora található.

Felhasznált források:

Bakonyjákó, Római katolikus plébánia helyi értéké nyilvánításának javaslata
<http://wikipedia.hu>

Tudtad-e?

-*Bakony*: A hegységet minden bizonnyal első erdőispánjáról - Comes de Bacon-Gug - nevezték el. Jeles atyánkfia, nevéből ítélve, szász származású lehetett. Az elnevezés végső forrása pedig a bükk, illetve a bükköt jelentő kifejezés. A Bakony név jelentése tehát: Bükk, Bükkös.

Az érték neve:

Sváb esküvői viselet

Kategóriája:

Kulturális örökség

Érték besorolása:
Helyi érték

Az 1940-es évekig Bakonyjákón hagyományosan fekete népviseletben mentek férjhez a lányok. Egy ilyen esküvői ruha a mai napig megmaradt, nagyon jó állapotban van, és bemutatható az utókornak.

Érték besorolása:

Helyi érték

Az érték neve:

Sváb esküvői viselet

Kategóriája:

Kulturális örökség

A népviseletre jellemző tulajdonságok a következők: kis állógalléros felsőrész, az ujja vállnál felálló, lent a csuklónál érdekes passzintos végződése van. Elöl nem középen gombolódik, hanem kissé oldalt. Az elején két csipkemintás anyag van, szintén fekete. Bélelt a belseje, hátul és elöl rakások, ún. pié-k vannak benne. Belül kötő indul a hátától az eleje fele, ezt megkötve jobb tartást adott a blúzoknak. Derékon alul ér, betúrva hordták.

A szoknya ugyanolyan anyagból van, mint a blúz, derékban több rakás (pié) van benne, a belebújásnál a nyílást nem középre tették, hanem kissé oldalt. A húzások is ennek megfelelően vannak kialakítva. Az alján több rakás (pié) van rajta, alatta belül bélelve van a jobb tartás érdekében. Az egész alj nincs bélelve, csak a rakások alatti rész.

A szoknya felett fényes, fekete csipkeszegélyű anyagból kötény volt, melynek nagyon érdekes szabása van. A kötője nem ér az anyag végéig, az anyag háromszögben behajlik a tetején.

Felhasznált források:

Bakonyjákó, Sváb esküvői viselet települési értékévé való nyilvánításának javaslata

<http://wikipedia.hu>

Tudtad-e?

Az a szokás, hogy az eljegyzési ceremónia során az asszonyjelölt gyűrűt kapott a középkortól vált jellemzővé. Az ékszer mintegy az ígéret zálogaként szolgált, hogy a vőlegény nem fog elállni a szándékától. Eleinte csak a menyasszony viselt gyűrűt, csak miután a 13. századtól belefoglalták az egyházi szertartás rituáléjába is, jelent meg mindkét fél kezén.

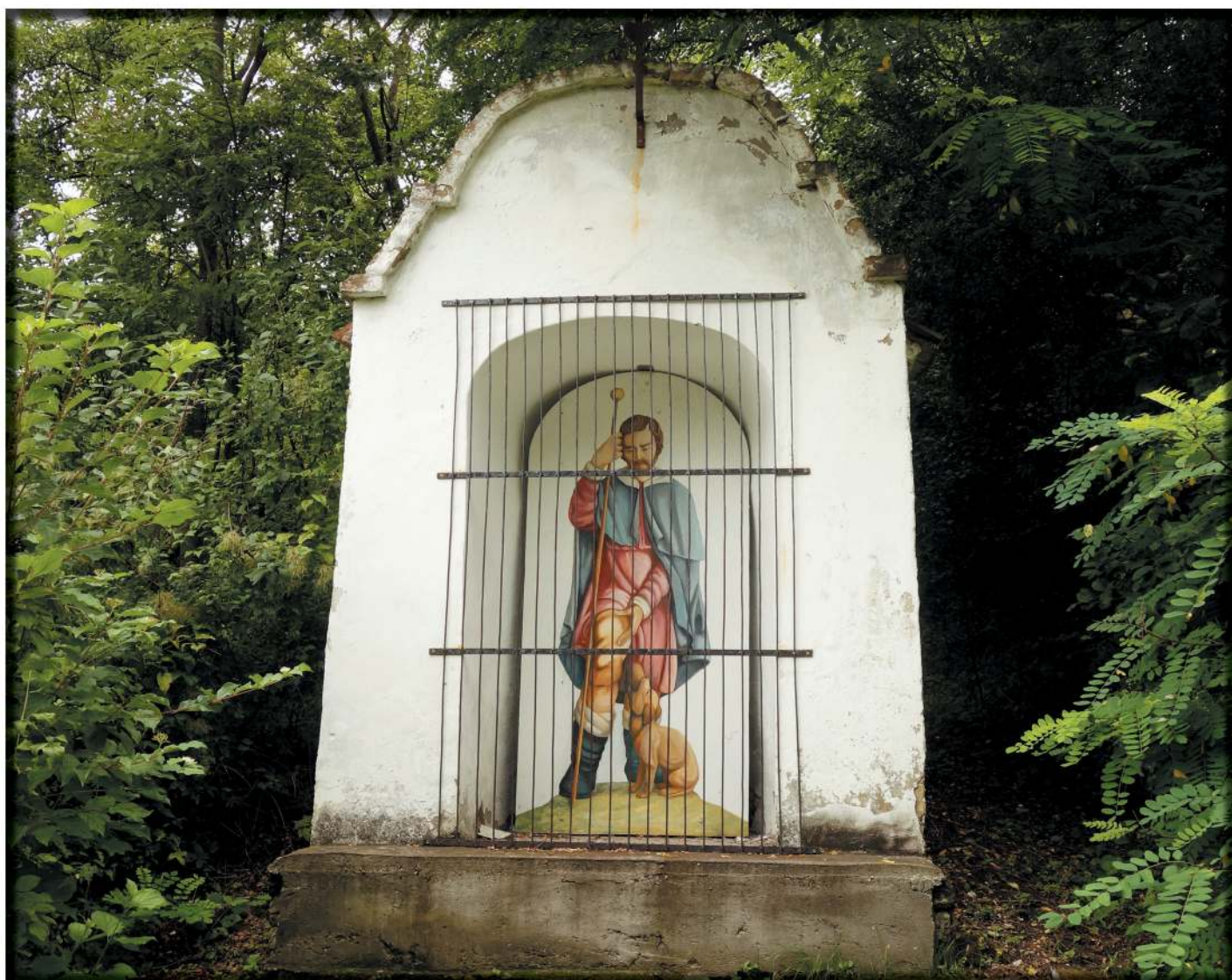
Az érték neve:

Szent Rókus szobor fülkéje Bakonyjácán

Kategóriája:

Épített környezet

Érték besorolása:
Helyi érték

A bakonyjácói Szent Rókus szobor a község egyik legrégebbi épített emléke.

Érték besorolása:

Helyi érték

Az érték neve:

Szent Rókus szobor fülkéje Bakonyjákón

Kategóriája:

Épített környezet

1772-ben építették a Rókus utcában található emlékhelyet, melyben a Szent Rókus szobor (a járványok elleni védelemre szolgált) kapott helyet. 1956 körül eltűnt, így ma már csak az emlékhely falán festett kép emlékeztet a szoborra.

Szent Rókust az tette nevezetessé, hogy amikor 1414-ben Konstanzban ütötte fel a fejét a pestis, egy ottani szerzetes megemlékezett, hogy tud a montpellier-i patrónusról. Erre elrendelték, hogy képmását hordozzák végig az utcákon. A dühögő járvány épp oly hirtelen szűnt meg, ahogy támadt, és Rókus nevét az egész keresztény világ megismerte. A 14-16. századi Dél-Franciaországban és Észak-Spanyolországban sok ház homlokzatára kerültek fel a V. S. R. betűk (Vive Saint Roche - Éljen Szent Rókus!), hogy oltalmazza az ott lakókat a pestistől.

Felhasznált források:

Bakonyjákó, Szent Rókus szobor települési értékévé való nyilvánításának javaslata

<http://wikipedia.hu>

Tudtad-e?

-Szabadkán (Szerbia) 1738-tól, a nagy pestis-járvány megszűntétől fogadalmi ünnepet tartanak, szigorú böjttel, amikor csak dinnyét és főtt kukoricát szabad enni. Mivel a fogadalmi kápolna építésében az egész lakosság részt vett, hagyományosan Rókus napján van az ún. „kőműves mise”.

Az érték neve:

Szentháromság szobor Bakonyjácón

Kategóriája:

Épített környezet

A bakonyjácói Szentháromság szobor 1889-ben, főtisztelendő Matzer Endre helyi plébános tervei alapján készült.

Érték besorolása:

Helyi érték

Az érték neve:

Szenhááromság szobor Bakonyjákón

Kategóriája:

Épített környezet

Harkányi Ede szombathelyi iparos készítette. A templom titulusa a Szentháromság. Az oszlop tetején a Szentháromság alakjai láthatóak: az Atya, a Fiú, és a Szentlélek (galamb képében.) Az Atya kezében pálca, a Fiú kezében kereszt van.

Az oszlop alsó peremén négy alak látható, Szent Flórián (a tűzoltók védőszentje); Jézus (a jó pásztor); Szent József és Szűz Mária alakjai. Szent Flórián kezében vödör van, amint épp a lábánál égő házra önt vizet. A jó pásztor kezében pásztorbot van, lábánál bárány fekszik. Szent József egy szál virágzó liliomot tart a kezében, mely a szüzesség jelképe.

Ma már nem látható, de egykoron fekete márvány táblákon a következő Amerikába kivándoroltak nevei voltak olvashatóak: Andl A.; Bauer J.; Bergmann A.; Csánitz A.; Deiser H.; Ehrmann J.; Fürst A.; Geiger M.; Gerdenits A.; Gerwald F.; Ékes M.; Grizbacher E.; Grizbacher J.; Haah G.; Haak M.; Heimpek J.; Heller J.; Heszler J.; Hittler F.; Özv.Heszler M.; Hoffmann J.; Holzmann R.; Holzmann A.; Kleinhanns E.; Kneisz N.; Kneisz A."

Felhasznált források:

Bakonyjákó, Szentháromság szobor települési értéké váló nyilvánításának javaslata

<http://wikipedia.hu>

Tudtad-e?

-A mai ember számára XVI. Benedek pápa így fogalmazta meg a Szentháromság lényegét: "Az ember, Isten képmása, a szeretetben lesz először teljesen önmaga. Az örök Atya irántunk való szeretetében elküldte saját Fiát hozzánk, és a Szentlelket ajándékozta nekünk, hogy Isten gyermekeivé tegyen bennünket. Válgjunk e kegyelemhez méltóvá! A Szentháromság Isten tartson meg benneteket mindenkor a szeretetében!"

Az érték neve:

Tölgyesi József: Bakonyjákó évszázadai c. könyv

Kategóriája:

Kulturális örökség

Római katolikus templom

Református imaház

Tölgyesi József

Bakonyjákó évszázadai

Pápa, 2010

Tölgyesi József *Bakonyjákó évszázadai* című könyve egy átfogó kiadvány Bakonyjákó település történetéről, amely 2010-ben jelent meg.

Érték besorolása:

Helyi érték

Az érték neve:

Tölgyesi József: Bakonyjákó évszázadai c. könyv

Kategóriája:

Kulturális örökség

Ez egy olyan „alpmű”, melyet Bakonyjákó értékei közt az elsők között kell említeni. Összeszedett, nagyon körültekintő gyűjtőmunka eredménye. A maga nemében is első ilyen mű, mely nagyobb részben szöveges tartalommal bír, és kevesebb fényképpel van kiegészítve. A Bakonyjákóról készült könyv a legrégebbi időktől kezdődően több témában is részletesen feldolgozza a falu történelméből, életéből fellelhető emlékeket.

A könyv fejezetei: A táj földtörténete és természetföldrajza; Bakonyjákó társadalomtörténete; A falu története a 19. század közepéig, A falu lakóinak élete a szabadságharc végétől 1945-ig; A falu lakóinak élete 1945-től napjainkig.

A kiadvány részletesen foglalkozik a természeti és épített környezettel, taglalja a hagyományokat, a faluban történt eseményekről időrendben közli az adatokat. Képekkel illusztrált, egyedi kiadvány

Felhasznált források:

Bakonyjákó, Tölgyesi József: Bakonyjákó évszázadai c. könyv helyi értéké nyilvánításának javaslata.

<http://wikipedia.hu>

Tudtad-e?

-Tölgyesi József honismereti-helytörténeti munkája elismeréseként 2013-ban, augusztus 20-a alkalmából állami kitüntetést kapott.

Az érték neve:

Zalai Károly - A bakonyi cifraszűr készítője és bakonyjákói munkássága

Kategóriája:

Kulturális örökség

Zalai Károly Bakonyjákóra költözése után folytatta a már megkezdett kutatásait a bakonyi cifraszűrről.

Érték besorolása:

Helyi érték

Az érték neve:

Zalai Károly - A bakonyi cifraszűr készítője és bakonyjákói munkássága

Kategóriája:

Kulturális örökség

Zalai Károly hosszas tanulmányozás után -a megfelelő háttéranyag összegyűjtését követően-, megértette a szűrök ornamentikáját. Ezt minden segítség nélkül, egyedül kellett megtennie, hiszen nem volt más készítő, akivel erről beszélni tudott volna.

Felélesztette a szűrkészítést, a bakonyi szűrre jellemző mintákkal. Egy teljesen új és egyedi mintavilágot is létrehozva ismét készíteni kezdte ezeket a történelmi ruhadarabokat. Kutatásai kitértek a minták legrégebbi hasonlatosságaira, a hunokkal, szkítákkal való rokonságra.

Bakonyi szürmúzeumot is berendezett, melyben megtalálhatóak voltak a szűrkészítéshez használt eszközök, és varrógépek is.

Felhasznált források:

Bakonyjákó, Zalai Károly - A bakonyi cifraszűr készítője és bakonyjákói munkássága települési értéktárba való felvételének javaslata

Tudtad-e?

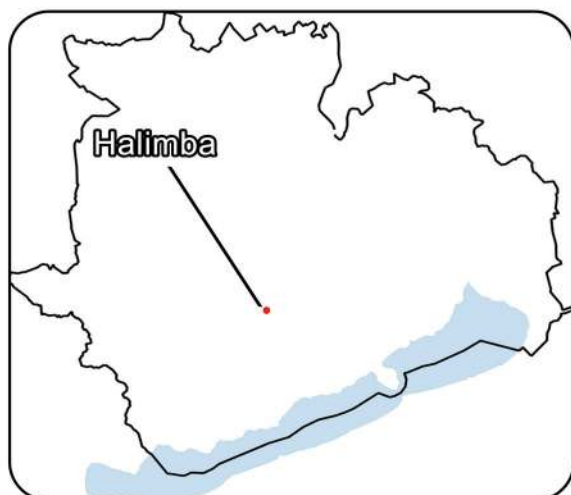
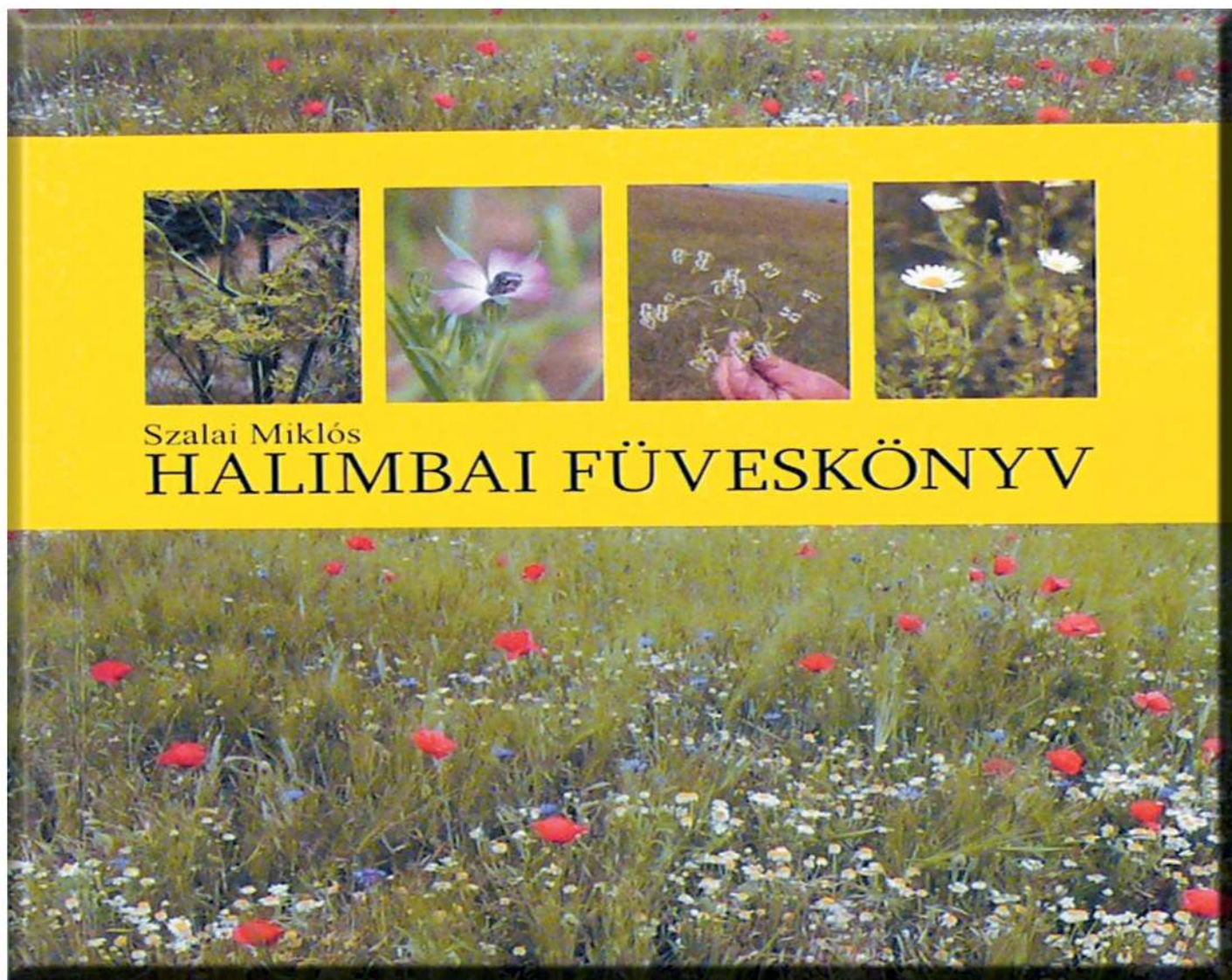
-A szűrök méltó megőrzése érdekében több szűrűt készített olyan embereknek, akikről tudta, hogy méltóképp meg fogják őrizni, és meg fogják becsülni e nemes ruhadarabot. (II. János Pál pápa, Mádl Ferenc, Gróf Boks Árpád, Gróf Habsburg Ottó, Orbán Viktor, Erzsébet angol királynő)

Az érték neve:

Dr. Szalai Miklós életműve és szellemi hagyatéka

Kategóriája:

Egészséges életmód

Szalai Miklós 1902. október 23-án született Békésen. 1918-21-ig a budapesti Piarista Gimnáziumban tanult. Természetrajz tanára hívta fel a figyelmét a gyógynövényekre. Professzora, Prohászka Ottokár előadásait gyorsírással lejegyzetelte, ezekből a jegyzetekből készültek a Prohászka-életmű egyes kötetei. 1926-ban pappá szentelték Veszprémben, ezután káplánként és plébánosként szolgált a megye több plébániáján. 1947-ben régi vágya vált valóra, amikor Halimbára helyezték. Szeretett volna egy olyan csendes helyen élni és dolgozni, ahol a plébániai földek művelése nem vonja el az erőit más fontosabb feladatoktól, és ahol szabadidejét a gyógynövényeknek szentelheti. Tudta, hogy Halimba környéke az ország leggazdagabb gyógynövénytermő területe, mert a Kisalföld és a Bakony találkozásánál a különböző területek flórája keveredik itt.

Az érték neve:

Dr. Szalai Miklós **életműve** **és szellemi hagyatéka**

Kategóriája:

Egészséges életmód

Halimbai gyógynövényes tevékenységét a környezet növényvilágának rendkívül alapos megismerésével kezdte. Herbáriumába 1949-1973-ig összegyűjtött 1139 fajt 1406 herbáriumi lapon. A határozást a Jávorka Sándor és Csapody István készítette növényhatározók (Magyar Flóra, A magyar flóra képekben) segítségével, tudományos alapossággal végezte, ezzel kivívta vele a kor botanikusai szakembereinek elismerését. A gyűjteményt, Szalai Miklós kérésére, a kor egyik leghíresebb botanikusa, Boros Ádám (egyetemi tanár, a budapesti Gyógynövénykutató Intézet igazgatója) ellenőrizte és mindössze 3 növény botanikai azonosítását találta pontatlannak. Az esperes úr a növénytankönyvek mellett orvosegyetemi tankönyveket is beszerezett az 1946- 50 közötti évekből, hogy a betegségek okát, tüneteit és gyógyítását jobban megismerhesse. Az enyhébb betegségekre, megfázásra, gyomorrontásra adott gyógyteakeverékeket, súlyosabb betegségek esetén csak orvosi diagnózis alapján. Ennek ellenére nem kerülhette el a hatalom gyanakvását, több alkalommal iskruzslással vádolták. 1982-ben Szalai Miklós egykori tanítványa, Lékai László bíboros közbenjárásával 16 teareceptjét eladta a Szilasmenti MGTSZ-nek. A teakeverékeket Halimbárium márkanéven forgalmazták. Gyomorkeserűje Miklós-kesetű néven került forgalomba és tőle származik a Benedictus-likőr receptje is.

A Halimbárium teák az országban elsőként bolti forgalomban is megvásárolható gyógynövényekből összeállított teakeverékek voltak. Nagy lépést jelentettek ahhoz, hogy az emberek maguk is tegyenek egészségük helyreállításáért, ezáltal kezükbe vegyék saját sorsuk irányítását. Szalai Miklóst élete előrehaladtával egyre inkább foglalkoztatta az a gondolat, hogy gyógynövényes ismeretei, gyógyteái ne merüljenek feledésbe. Egykori lakhelye, a ház, amelyben élt és dolgozott, kertjével ad helyet a Szalai Miklós Gyógynövényeskert Bemutató- és Oktatóközpont számára, amely méltón őrizi a „halimbai esperes” hagyatékát, továbbá elősegíti a településhez és az egész környékhez kapcsolódó gyógynövényes hagyományok felélesztését, bemutatását és elterjedését.

Felhasznált források:

http://www.halimba.hu/DTA/files/2015-04-16_Tgt44_szalai_hagyatek.pdf

Tudtad-e?

Annak érdekében, hogy Halimba gazdag gyógynövénykincsét minél többen megismerhessék, 2009. május 1-je óta minden évben sor kerül a Dr. Szalai Miklós emléktúrára Takács Ferenc kertészmérnök tanár vezetésével.

Az érték neve:

Eger patak

Kategóriája:

Természeti környezet

A Balaton északi vízgyűjtő területéhez tartozó Eger-patak völgye Nagyvázsonytól dél-nyugati irányban húzódik a Tapolcai-medencéig, válaszvonalat képezve a Balaton-felvidék és a Bakony között.

Érték besorolása:

Helyi érték

Az érték neve:

Eger patak

Kategóriája:

Természeti környezet

A sokszínű tájban futó patak Szigligetnél ömlik a Balatonba. Kapolcs településre keleten lép be és nyugati felé hagyja el azt, ahol összeszűkülő völgye a Dörögdi-medence erdőkkel övezett nyugati kapuját jelenti. A patak Kapolcson belterületet is érint,

egyébként többé-kevésbé természetes állapotban található.

Az Eger-patak korábbi jó vízhozamát elbeszélésekből és régi fotókból ismerhetjük. Megcsappanását nem a malmok leállítása, hanem az erőltetett bauxitbányászattal kapcsolatos karsztvíz kiemelés okozta, elbeszélések és tapasztalatok szerint Kapolcson kb. 9 éven át, a nyolcvanas évek közepétől 1995-ig száraz volt a meder. A vízkiemelés megszűnése után a hozam növekedésnek indult, az eredeti állapot visszatérése azonban a karsztos környezet miatt nehezen megállapítható, még évekbe telhet.

Az Eger-patakot újabban gyakrabban fenyegeti elöntés. Az árvizek heves jellegűek, néhány

naposak. A veszély mérsékelhető volna az uszadékosság rendszeres csökkentésével, az árvíz csúcsok még lakatlan területeken való csökkentésével, a hagyományos, de immár összeszántott vízvezetés visszaállításával. A mederárnyékolást biztosító fák védelmére az erdőtulajdonosokkal kellene megállapodni.

Felhasznált források:

Kapolcs, Eger-patak települési értéké nyilvánításának javaslata

<http://wikipedia.hu>

Tudtad-e?

A bauxitot 1821-ben Pierre Berthier francia geológus fedezte fel a dél-franciaországi Les Baux, ma Les Baux-de-Provence település közelében, neve innen ered. Miután a francia bauxitbányák úgyszólván kimerültek, az ország 1991-ben szinte teljesen beszüntette bányászátát. Jelenleg a világ vezető bauxittermelője Ausztrália, Guinea és Brazília. A világ éves össztermelése kb. 140 millió tonna. Világpiaci ára 130-170 \$/tonna.

Az érték neve:

Kapolcsi cigányzenészek és hagyományaik

Kategóriája:

Kulturális örökség

A kapolcsi zenészeket sokra tartották a falubeliek, tisztas emberek voltak, volt, hogy a jegyző vagy hozzá hasonló fontos szerepeket töltöttek be.

Egykor 5-6 cigányzenekar is volt Kaposváron, mindegyik egy-egy családot alkotott.

Érték besorolása:

Helyi érték

Az érték neve:

Kapolcsi cigányzenészek és hagyományaik

Kategóriája:

Kulturális örökség

Ezek a zenészek zenéltek télen a farsangi, karácsonyi bálokon, tavasszal locsoló bálon, ősszel szüreti felvonuláson és még sok más mulatságon, például falunap, esküvők. A kapolcsi cigányzenészeknek akkora híre volt, hogy hívták őket a környező falvakba, de akár a Balaton partra is. Volt, hogy napokig nem jöttek haza a folytonos mulatságok miatt. Mindig jutalomért zenéltek, volt, hogy pénzért, volt, hogy ételért. A zenész családban született gyermekek már 5 éves koruk körül elkezdtek muzsikálni, majd 14-15 éves korukban kérték szabadságukat, hiszen addig nem zenélhettek pénzért. Tehát a kakasvágás a fiatal zenészek felszabadulása egy álesküvő keretein belül. Tulajdonképpen ezzel avatták fel a legényeket. Egy körmenettel kezdődött, ami a kocsmánál ért véget és az egész falu részt vett rajta. A menetben egy feldíszített rúdra kötözték fel a levágandó kakast és vitték végig a falun. A menyasszony a kocsmáros lánya volt, a kocsmáros szervezte a mulatságot és ő lett a keresztapa is. A vőlegény a felavatandó fiú volt, akinek egy karddal le kellett vágnia a kakas fejét. Ha ez nem sikerült, az egész mulatságot ő fizette. Ha női zenészt avattak, akkor neki egy galambot kellett elengednie a kezei közül, ezzel jelképezve felszabadulását. A kakasvágás egy élő hagyomány, bár egyre kevesebbszer kerül megrendezésre, hiszen a zenész szakma egyre kevésbé népszerű a falu fiataljai körében. Utoljára 2006-ban került sor a rendezvény megrendezésére, ami dokumentálva is lett.

Felhasznált források:

Kapolcs, Kapolcsi cigányzenészek és hagyományaik települési értéké nyilvánításának javaslata
<http://wikipedia.hu>

Tudtad-e?

A romák nemsokkal magyarországi megjelenésük után már a legrangosabb udvarokban muzsikálnak. Bonfinitól tudjuk, hogy nem csak Beatrice királyné, de még az esztergomi érsek udvarában is cigány zenészek játszottak.

A Rákóczi-szabadságharcban a kuruc táborokban nem egy cigányzenekart találni, akik zenéjükkel lelkesítették a csapatokat. Ők - mivel zenészként egyszerűbben mozoghattak ellenséges területeken is - szerepet játszottak az egymástól elszakított csapatok hadi kommunikációjában, és az ellenséges csapatok kifigyelésében egyaránt.

Az érték neve:

Kapolcsi vízimalmok

Érték besorolása:
Helyi érték

Kategóriája:

Épített környezet

800-900 évvel ezelőtt, a XII. században már voltak malmok a településen. Az első malmok egyházi tulajdonban voltak, később nemesi kézbe kerültek. A jobbágyok nem birtokolhattak malmot csak a földesurak.

Érték besorolása:

Helyi érték

Az érték neve:

Kapolesi vízimalmok

Kategóriája:

Épített környezet

Minden malomnak más neve volt, általában a mindenkori bérlőikről avagy tulajdonosukról nevezték el őket; pl.: Ilona, Walter, Szaller, Kőszeghy, Mezriczky; Bíró, stb.

A malmok találkozáshelyként is ismeretesek, mivel a messziről hozott gabona őrlését megvárták a gabona tulajdonosai, s ilyenkor a molnár felesége sült pogácsát és borral kínálta őket. A molnárok többnyire vagyonosnak számítottak, viszont ők is dolgoztak, ugyanakkor embereket is felvettek maguk mellé inasoknak. Az őrlésért nem pénzt kértek, hanem a gabona egy részét, egy időszakban pedig bevezették a csere-őrlést.

Az 1950-es években a malmokat állami tulajdonba vették, majd később a 60-as években sajnos be is zárták.

A XIX. században a magyar malomipar világelső volt és külföldre is szállítottak malomipari eszközöket. Kapolcson már az 1800-as évektől 12 vízimalom volt. Ezekből kettőt Vigántpetendhez csatoltak. A Kapolcs területén maradt 10 malomból kettő pusztult el véglegesen, 8 még a mai napig is áll. Ezekből 7 magántulajdonban van, és 1, az egykori Szaller malom, melynek szinte teljes berendezése megmaradt, napjainkban is látogatható, múzeumként funkcionál.

Felhasznált források:

Kapolcs, Eger-patak települési értéké nyilvánításának javaslata

<http://wikipedia.hu>

Tudtad-e?

A történelmi Magyarországon - vízrajzi és éghajlati adottságai miatt - a középkortól kezdve elsősorban vízimalmokat építettek, mégpedig a hegyvidéken patakalmokat, a nagy folyókon pedig hajóalmokat. A 19. századi malomösszeírások mutatják, hogy a magyarországi malmok többsége vízimalom volt, így az 1863. évi összeírás szerint az országban 9173 patakmalom és 4301 hajómalom üzemelt.

Az érték neve:

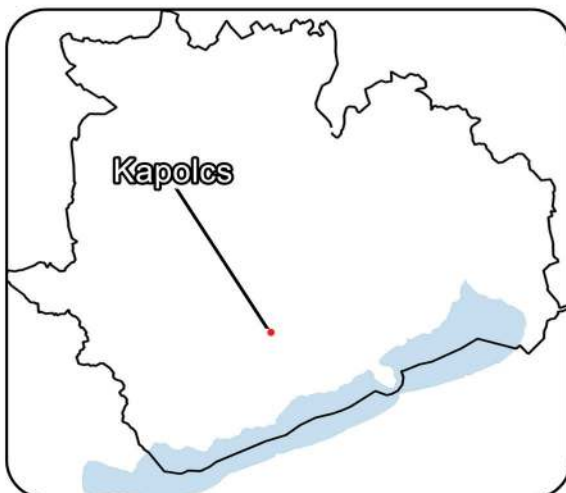
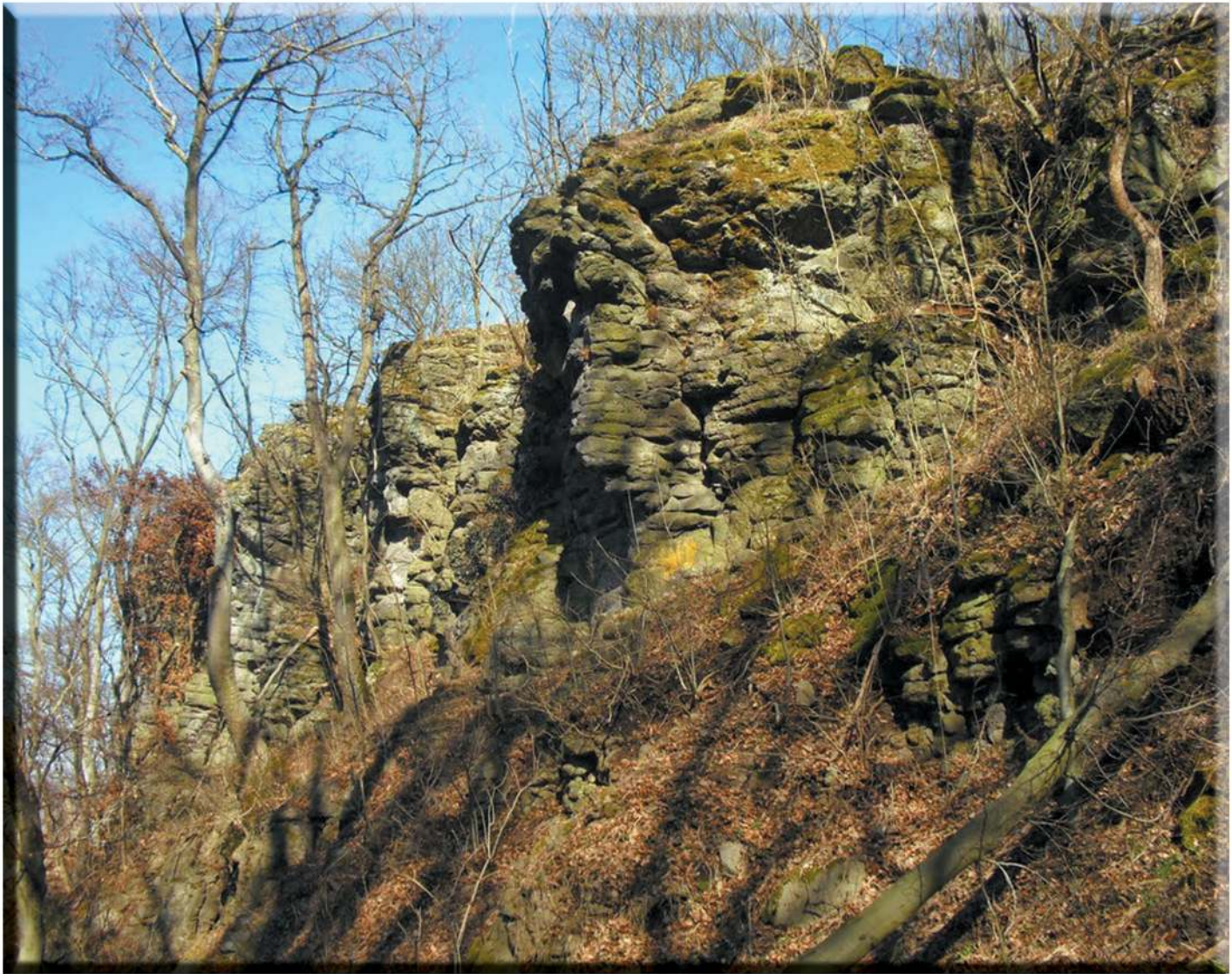
Királykő

Érték besorolása:
Helyi érték

Kategóriája:

Természeti környezet

A csodálatos kőszákok, ha úgy tetszik bazaltorgonának, hasonlóak a Badacsony és a Szent György-hegy képződményeihez.

Érték besorolása:
Helyi érték

Az érték neve:

Királykő

Kategóriája:

Természeti környezet

Eredete az őskorba vezethető vissza. Egymás hegyén-hátán halmozódnak a leszédült bazaltleplenyek és a soha nem volt városrom álhírét keltő jókora vulkáni bombák.

Atilla váraként is emlegették ezt a hajdani földvárat, amely a Takács erdőben a vulkáni eredetű dombtetőn található.

A hely Atilla hun királlyal való kapcsolata monda eredetű. A legenda szerint a szokatlanul lapos fensíkon 20-40 centiméteres sáncmaradványok sejtetik, hogy valaha itt állott Atilla vára, mintegy 80x50 méteres déli-keleti irányban. Királykőn hivatalosan az 1960-as években fedezték fel a bronzkori földvár maradványait, ásásokat még nem végeztek, de 1-2 tárgyat már találtak.

Felhasznált források:

Kapolcs, Királykő helyi értékké nyilvánításának javaslata

<http://wikipedia.hu>

Tudtad-e?

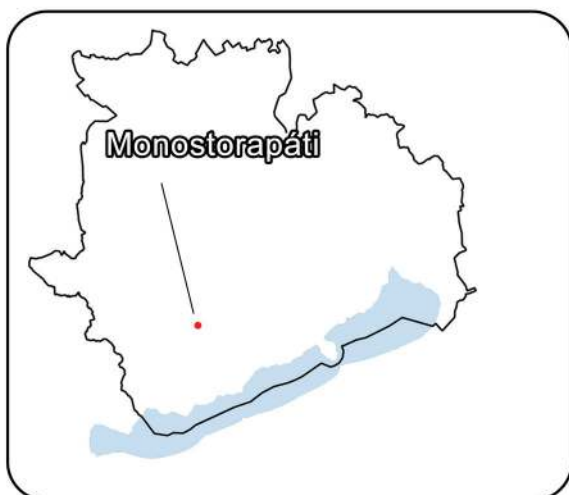
Attila (410? - 453) az európai hunok leghíresebb nagykirálya. Időszámításunk szerint 410 körül született Bendegúz fiaként. Attila kora egyik leghatalmasabb birodalmát uralta 434-től, melynek területe Közép-Európától a Kaszpi-tengerig és a Dunától a Balti-tengerig terjedt.

Az érték neve:

Monostorapáti Nepomuki Szent János római katolikus plébániatemplom

Kategóriája:

Épített környezet

A monostorapáti plébániatemplom a környék legnagyobb temploma, 1752-ben építtette Padányi Bíró Márton veszprémi püspök, aki abban a korban több templomot is építtetett az egyházmegye területén.

Érték besorolása:

Helyi érték

Az érték neve:

**Monostorapáti
Nepomuki Szent János
római katolikus
plébániatemplom**

Kategóriája:

Épített környezet

Ezt a tervet Tapolcán szerette volna megvalósítani, de a tapolcaiak nem vállalták a munkákat (anyagok szállítása, stb.), az apátiak igen. Tornya 40 méter magas a saválló acél keresztel együtt, egyes adatok szerint 100 évvel később építették, mint a templomot magát. A bejárat fölött az építető püspök címere látható, ami formájában is a barokk építészet és művészet díszeit tükrözik. Az 1300-as évek elején kis fatemplom állt a helyén, ebből a korból származik a plébánia épülete is, melyet többször átépítettek. 1916-ban leégett a fazsindelyes templomtető, így ekkor a templom egy évig tető nélkül volt.

Belépve a templomba a barokk művészeti irányzat első jellemzőjével találkozunk: a nagy térrel. A templom egyik érdekessége a három oldalon (hátral és oldalt) végigfutó karzat. A környéken ilyen nincs egyik templomban sem. A nagy teret erős és díszes oszlopok tagolják. A barokk építészetre jellemző még, hogy nemes, szép és drága anyagokat használtak. Márványt, értékes fákat, aranyat a díszítésekhez. Ahol kevesebb volt a pénz, ott a látványra törekedtek, festéssel helyettesítették. A párkányok az oszlopok tetején márványnak látszanak, de csak márvány utánzatú festés.

A szentély, ahol az istentiszteleti események történnek, nagyrészt felújított, látni, milyen volt új korában. 1784-ben festette a falképeket Bucher (ejtsd: buher) Xavér Ferenc, aki Veszprém és Székesfehérvár vidékének templomfestője volt. Nem csak a falképeket, hanem az oltárképet is ő festette, ami Nepomuki Szent János vértanúságát ábrázolja.

A templom mely pár száz év alatt gyakorlatilag a település egyik jelképévé nőtte ki magát, tiszteletet, sugároz mind az itt lakók mind pedig az ide látogatók számára.

t

Felhasználtforrások:

Monostorapáti, Nepomuki Szent János római katolikus plébániatemplom helyi értéké nyilvánításának javaslata

<http://monostorapati.hu/galeria/galeria>

Tudtad-e?

-Az almádi bencés kolostor romjaiból származnak a templom alapkövei és a szenteltvíztartók.

Az érték neve:

Szüreti felvonulás

Kategóriája:

Kulturális örökség

Monostorapáti területén írásos dokumentumokkal bizonyítottan már több száz évvel ezelőtt is termesztettek szőlőt, és készítették a még máig is igen kedvelt nedűt, a bort.

Érték besorolása:
Helyi érték

Az érték neve:

Szüreti felvonulás

Kategóriája:

Kulturális örökség

Nem csoda, hogy a településen úgy, mint a térségben több helyen is, eme értékes gyümölcs és ital köré különböző társas eseményeket szerveztek. A mezőgazdasággal foglalkozó, mezőgazdasági munkákat végző lakosok körében gyakoriak voltak a betakarítási munkálatok végén tartott zenés táncos mulatságok is.

A szüreti munkák lezárása végén került sor a szüreti felvonulásra. A felvonulás kisebb megszakításokkal, modern technika felhasználásával a mai napig fennmaradt. A falusiak által őrzött, közkedvelt esemény alatt a felvonulók végigjárnak a települést és sok utcában a néző közönségnek táncsal, énekszóval kedveskednek.

A felvonuláson a falubeliek régebben lovas kocsikkal és gyalogmenettel ma már traktorokkal, platós autókkal közlekedve vesznek részt. A menet elején mindig a szüreti harangot viszik a fiatalok. Utánuk a legdíszesebb hintóban, lovasszekéren ül a Bíró és a Bíróné. Régen a Bíró, Bíróné volt a falu előkelősége. Az ő tisztjük volt megnyitni a szüreti felvonulást. A mai napig minden menet elején az ő szekerükkel találkozhatunk.

A sort a Kisbíró követi. Monostorapátin 1970-80-as évekig minden hírt a kisbíró dobolt ki. Utcáról utcára járta a falut és dobbal hívta fel az emberek figyelmét a fontos közlendőkre. Ezért a szüreti felvonulás alkalmával vagy ő vagy más által a falu lakóiról megírt humoros rigmusokat tett közzé.

Mindenkit kfiguráztak józan keretek között. Ma már csak borral, szőlővel kapcsolatos humoros rigmusokat olvas fel. Továbbá minden állomáson felkonferálja a műsorban éppen következő előadót.

A kocsikon manapság helyet kapnak a falu civil szervezetei, az iskolás gyerekek, az énekkar, akik minden évben végigéneklék a több órás programot.

Felhasznált források:

Monostorapáti, Szüreti felvonulás települési értéké nyilvánításának javaslata

<http://monostorapati.hu/galeria/galeria>

Tudtad-e?

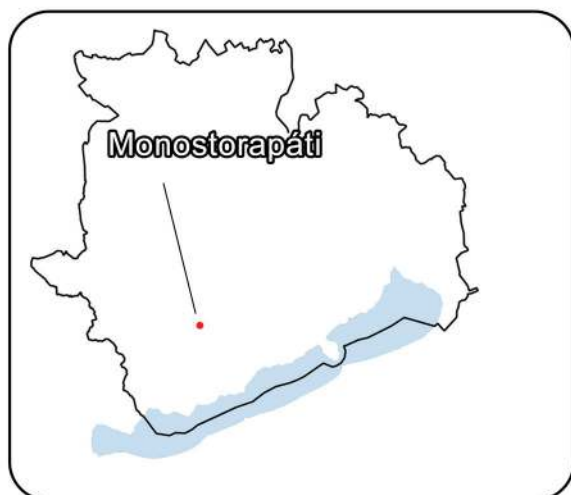
-A szüreti menyasszony és vőlegény kocsija is jelen van a hosszú menetben. Régebben szokás volt, hogy az esküvőket az őszi hónapokra tették, amikor már a mezőgazdasági munkáknak vége lett, és az éléskamrát megtöltötték egy esetleges esküvői mulatságra.

Az érték neve:

Zöldágjárás

Kategóriája:

Kulturális örökség

A természeti tavaszi megújulásának és Krisztus feltámadásának jegyében Monostorapátiban felelevenítik, s erősítik a korábban elhagyott zöldágjárás hagyományát.

Érték besorolása:

Helyi érték

Az érték neve:

Zöldágjárás

Kategóriája:

Kulturális örökség

A helyi általános iskola néptáncos gyermekei Németh Eszter tanító segítségével ismét felélesztették a húsvét vasárnaphoz és más tavaszi vasárnapokhoz (legfőképp Pünkösdhöz) kapcsolódó énekes, kapuzós játékot, a zöldágjárást. A tavaszt, a természet megújulását jelképesen szimbolizáló eseményen lányok és fiúk egyaránt rész vesznek.

Régen ez egy remek alkalom volt arra, hogy a fiatal lányok megmutathassák magukat, illetve hallassák énekhangjukat a falu minden tagja előtt. A kapukat általában a legidősebb leányok kiváltsága volt tartani, ki is kellett ezt érdemelniük. Manapság az apáti gyerekek a falu határából indulnak végig a főutcán, és kisebb utcákban is hírül viszik a falu népének, a kíváncsiskodó helybelieknek, a menetet kísérő szülőknek, hogy az örök körforgás idén sem marad el. Kaput tartva, azon átbújva, énekelve érnek el a templomig, ahol rövid, környékbeli párválasztó játékokból összeállított tánc-, illetve játékfűzést láthatunk, hallhatunk tőlük. Ezt a zöld ágak oltár elé vitele követi, ahol az atya megáldja a virágzó ágakat, melyek nemcsak egy néphagyomány eszközei, kellékei, hanem az új élet, a feltámadás szimbólumai is.

A zöldágjárás szép példája, hogyan kapcsolódhat össze a világi és az egyházi szál a mi népszokásainkban.

Felhasznált források:

Monostorapáti, Zöldágjárás települési értéké nyilvánításának javaslata

<http://wikipedia.hu>

Tudtad-e?

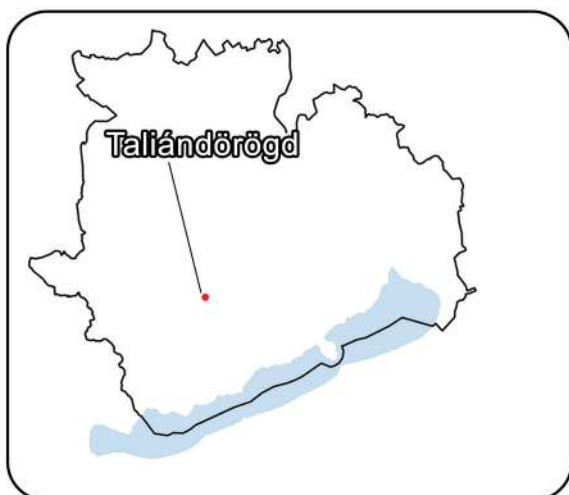
-A mai Monostorapáti közigazgatási területén a középkorban több település létezett: Almád, Győr, Csekőháza, Attak, Bécs. Ezeket a neveket többek között a korabeli adózási jegyzékek őrizték meg az utókor számára. A falu ma élő lakói községük őséneke Almádot tekintik. A többi település neve dülőnevek formájában őrződött meg: Atak, Ataki séd, Győri rétek.

Az érték neve:

Baksa hegy

Kategóriája:

Természeti környezet

A Baksa – hegy a taliándörögdi lakosoknak sokat jelent. Itt rendezik meg évről évre március 15-én a fáklyás felvonulást, a szőlővirágzás ünnepét, és az itt található pincék gazdái sokszor hívják a dörögdi lakosokat ünnepek alkalmával, vagy csak úgy egy - egy estébe, éjszakába nyúló vigadozásra ünneplésre, kártyapartikra téli estéken. Az idelátogató szemé elé gyönyörű tájkép tárul, tavasszal virágzó fák, nyári estéken kolompoló birkanyáj, ősszel a szőlő és az újbor fogadja a látogatót. A gazdák szívéllyessége, az itteni emberek közvetlensége, életigenlése magáért beszél. Gombászásra is alkalmas, tik gomba (szegfűgomba) és csiperkegomba (cseperke) található itt egész nyáron.

Érték besorolása:
Helyi érték

Az érték neve:

Baksa hegy

Kategóriája:

Természeti környezet

Taliándörögdől keleti irányban, a falu határától 1 km-re található a Baksa-hegy. Kőzetét tekintve dolomit. A hegyen szőlőt és gyümölcsöt természetnek a gazdák, honos szőlője fehér szőlő, főként olaszrizling, ebből készül a különleges „Baksa bor”. A hegyen birkák legelnek. Egy száz éves műemlék prés is található (bálványos prés). Védett növénye a tavaszi hérics többek között.

Taliándörögdön minden évben megrendezik a borversenyt, immáron 23 éve. Ez az esemény szorosan kapcsolódik a Baksa-hegyhez, mivel jórészt az itt termelt borok kerülnek bemutatásra. A helyi és a környékbeli gazdák hozzák a boraikat, amiket a Baksa hegyen természetek, vagy a környékbeli szőlővidékeken (Foxód, Szóc stb.) Létrejötte szorgalmazta, hogy a gazdáknak továbbra is kedve legyen borászattal foglalkozni, illetve hogy kellőképpen megbecsüljék fáradságos munkájukat a falu lakói is. Az eseményre már nem csak helyiek látogatnak el, hanem távolabbról is érkeznek az érdeklődők, így Taliándörögd híret is közismertté teszi ez az esemény. Az egész estés program vadhúsos vacsorával kezdődik, utána helyi fiatalok felszolgálják az előre elkészített címke nélküli borokat. A rendezvény alatt cigányzene szórakoztatja a jelenlévőket. Végül eredményhirdetés következik. Az egész este jó hangulatban telik.

A Baksa hegy természeti értéket képvisel, hiszen a szemlélő csodás természeti látványban részesül. A terület rendezett, de emellett megőrizte a természet nyújtotta sajátos környezetét. Erről tanúskodik az is, hogy déli lejtője természetvédelmi terület, és védett növényei ma is élnek természetes környezetükben. Kulturális örökséget is képez, mivel a szőlőtermesztés generációkról generációkra hagyományozódik, ami egy természetes folyamat, hiszen az örökül kapott tudáshoz hozzáadódik a fiatalabbak lendülete, és a modernebb eszközök használata. A Baksa hegy helyet ad kulturális eseményeknek, növeli a közösségi teret. A szüret még a régi falusi hagyományokra utal és enged visszatekintést, mert a kaláka módszer a mai napig megmaradt. Szüret közben felcsendülnek dalok, nóták, régi történetek hangoznak el, az érdeklődő ifjúság ízelítőt kaphat a falusi világ egy meghatározó eseményéből.

Felhasznált források:

Taliándörögd, Baksa hegy helyi értéké nyilvánításának javaslata

Tudtad-e?

Régen, mikor a baksai gazdáknak nem volt saját szőlőprésük, mindannyian a nagy, bálványos présnél darálták le a szőlőjüket.

Az érték neve:

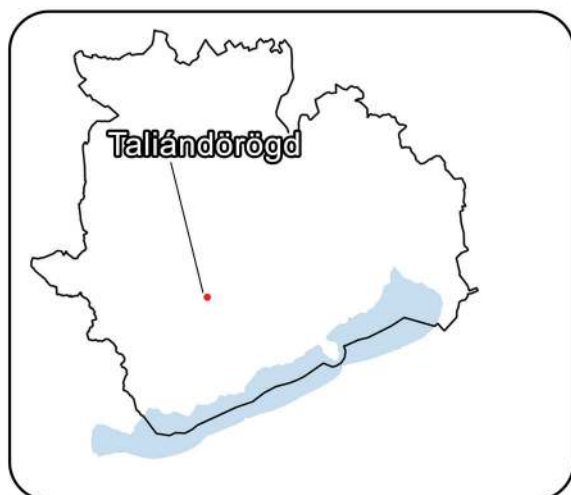
Domján-kút és -tó

Érték besorolása:
Helyi érték

Kategóriája:

Természeti környezet

Taliándörögd Észak-keleti határában található a Domján-kút, mellette pedig a róla elnevezett Domján-tó. A tó mesterséges, helyi lakosok hozták létre sok önkéntes munkával anyagi és eszköz felajánlással.

Érték besorolása:

Helyi érték

Az érték neve:

Domján-kút és -tó

Kategóriája:

Természeti környezet

A Bakony lábánál fekvő Dörögdi-medence nyugati részén helyezkedik el a településnek árnyékot adó Tik-hegy. A 4-5 millió éve itt működő tűzhányó bazaltos vulkáni anyaga idősebb, rossz vízvezető képességű agyagos képződményre rakódott le rá. A töredezett bazalt repedéseibe a Tik-hegy tetején beszivárgó csapadékvizek lefele szivároghva eléri az agyagot, melynek felszínén a bazalt repedésein keresztül, a hegy oldalában több helyen is a felszínre lépnek (Domján-kút, Mosó-kút, Palota-kút, Szalai-források, Tik-hegyi szivárgók). A helyi gazdák élve a természet adta lehetőségekkel vályukat helyeztek el a forrás körül, így a tikkasztó nyári napokon a pásztorok ide terelték a nyájukat egy kis hűsítő folyadék reményében. A kút az egykoron e területet birtokló Domján családról kapta a nevét. A forrás még ma is bő vízzel látja el az alatta elterülő mocsaras-lápos völgyet, melynek szűkületét helyi horgász-kedvelő fiatal emberek pár éve közös erővel eltorlaszoltak, gátat állítva a környéken elszivárgó víznek. Az így kialakult tóból egy keskeny átfolyón keresztül tör utat magának a patakocská, fenntartva az eddigi körforgást. Létrehozása óta a helyet kedvelő lakosok önkéntes munkával tartják fenn a terület rendjét. Pár évvel ezelőtt nem csak a tó lett kiépítve, hanem a forrás boltíves kútja, és az elkallódott vályúk is az eredeti helyükre kerültek vissza. Az állóvíz többféle vízi élőlénynek, teknőscsaládnak, halfajnak is otthont ad, a horgászni vágyók nagy öröme. Alkalmanként egy fekete gólyapár is tiszteletét teszi ezen a mesészerű helyen. A tó kialakítása óta padok és asztalok, valamint tűzrakó hely is lett kihelyezve az ide látogatók számára, melyet többnyire a helybeliek vesznek igénybe. A meder körül végig gyalogosan járható ösvény vezet, melyet itt-ott egy-egy fahíd ékesít. A Domján-tó amelelt, hogy gyönyörű természeti értéként rejtőzik meg a Bakony árnyékában, pár év alatt központi közösségi helyé alakult. A Domján-tó valódi szépségét a körülötte lévő csend, nyugalom és békesség harmóniája adja az ide látogatóknak.

Felhasznált források:

Taliándörögdi, Domján-kút és -tó helyi értéké nyilvánításának javaslata

<http://wikipedia.hu>

Tudtad-e?

-A ghánai Volta-tó a világ második legtöbb vizet (mintegy 148 km³) tároló mesterséges tava. A tó mintegy 400 km hosszú, átlagos mélysége 18,8 méter, a felülete 8502 km², a part hossza 7250 km. A tó halban gazdag, vizét pedig öntözéses gazdálkodásra is használják.

Az érték neve:

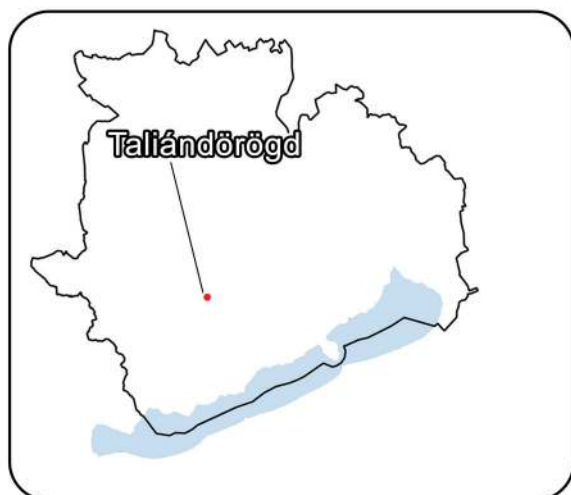
Foxód külterület

Érték besorolása:
Helyi érték

Kategóriája:

Kulturális örökség

Foxód Taliándörögd településtől Észak-nyugatarra a falutól 1 km-re fekvő külterület. A táj festői szépsége, csendes környezete sok látogatót, kirándulót vonz ide.

Érték besorolása:
Helyi érték

Az érték neve:

Foxód külterület

Kategóriája:

Kulturális örökség

Mára csupán öt házzal rendelkezik, ebből három lakatlan. Honos szőlője: az Othello, és az Izabella, a belőlük készült bor, ízletes és különleges. Emlékeink erről a kis településrésztől az 1850-es évektől vannak. Abban az időben több ház állt ezen a területen, az itt élő emberek egy kisebb közösséget alkottak. Szőlőműveléssel, állattartással, gyümölcsstermesztéssel, kertgazdálkodással, takarmánynövények termesztésével foglalkoztak. Mindent, amit megtermeltek, és az erdők mezők kincseit is: gyógyfüveket, gombát, bogyós erdei gyümölcsöket, hasznossá tettek maguk, családjuk számára. Az egyik: Szaller-féle házban malom is működött. A szőlőskerteket még ma is művelik a taliándörögdi gazdák. A szántóföldek jó része mára legelővé vált, szarvasmarhák legelnek rajtuk.

A lakatlan házakat erdő veszi körül, az erdőben pedig tiszta vizű forrás ered, a patak régen állatok itatóhelyéül szolgált. A területen keresztül húzódik egy érdekes energia-vonal: a Ley vonal.

A településrész nevét „x”-el írjuk, ami egyedülálló Magyarországon.

Varga Zsuzsanna Foxódon él, dédszülei kamráját rendezte be régi tárgyakkal, elsősorban családi hagyatékkal, de máshonnan is összegyűjtötte, azokat a tárgyakat, melyek mesélni tudnak elmúlt korokról, sorsokról. A kamrába lépve egy varázslatos világ tárul a szemünk elé: használati- és dísz tárgyak, fényképek gyűjteményének összessége együttes képet alkot. Betekintést nyerünk a régi paraszti világ és a juhászok népi kultúrájának mindennapjaiba. A néző a tárgyakon keresztül saját emlékeihez érkezik, mivel egy-egy tárgy saját gyermekkorunkat idézi, nagy- illetve dédszüleink tárgyait juttatja eszünkbe. Varga Zsuzsanna célja, hogy maradandó emlékeket őrizzen, tárgyakon keresztül mutathassa be a rá maradt szellemi hagyatékot is, elsősorban a családjában élő gyermekek számára, de szívesen fogadja a Foxódra érkező látogatókat, akár Taliándörögdről, akár más településekről. A kamrában láthatunk régi konyhaszekrényt tányérokka, bögrékkel, konyhai használati tárgyakat, ágytakarókat, falvédőket, öltöztetett babákat, kosarakat, képeket, nagypapa kézzel írott mondásait, fényképeket, ostort és persze pásztorbot is.

A tárgyakhoz egyenként apró történetek, anekdoták kapcsolódnak.

Varga Zsuzsanna versekben örökítette meg a múlt emlékeit. Verseit szívesen olvassa az ide látogatóknak, ezzel is erősítve a hagyomány tovább adását.

Felhasznált források:

Taliándörögdi, Foxód külterület helyi értéké nyilvánításának javaslata

Tudtad-e?

-1850. február 24-én született Jászai Mari a Nemzeti Színház nagyszónya az egyik legnagyobb magyar színésznő. Östehetség volt, ismereteit folyamatos tanulással mélyítette. Mindenekelőtt tragikus sorsú szerepeket játszott a Nemzeti Színház örökös tagja volt. Róla nevezték el a tatabányai Jászai Mari Színházat, nevét ezenkívül Budapesten több közterület is viseli.

-A Vénuszon egy krátert neveztek el róla.

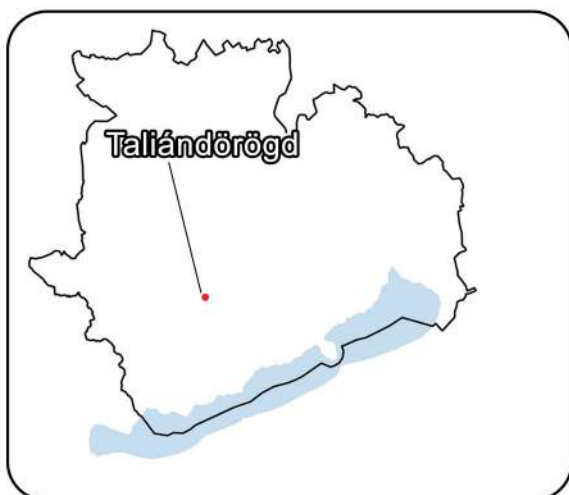
Az ő nevét viseli egy rangos színvészeti kitüntetés is a Jászai Mari -díj, melyet 1953-ban alapított a magyar kormány.

Az érték neve:

Kerekfenyves

Kategóriája:

Természeti környezet

Taliándörögd település központjától észak-keleti irányban 3,6 km-re emelkedik egy négyszögletű, mégis távolról kör alakúnak tűnő fenyves erdő, az Atibor-hegy tetején, a Kerekfenyves más néven Kalap-erdő.

Érték besorolása:

Helyi érték

Az érték neve:

Kerekfenyves

Kategóriája:

Természeti környezet

A hegy tömegét 210-220 millió éve meleg, sekély tengerben lerakódott képződmény, az úgynevezett „földolomit” alkotja. A dolomit jellegzetessége, hogy felszínén csak vékony, rossz termőképességű talajok alakulnak ki, emiatt az itt őshonos növénytársulás (ún. dolomit sziklagyep) különlegesnek mondható. A több ritka növény és állatfaj miatt a terület Natura 2000 védelem alatt áll. A kerekfenyves fái feketefenyők, a fenyves területe 8773 m². A fenyves területéről csodaszép a kilátás a környező településekre, és a közelben lévő Kab-hegyre, valamint látható innen az észak felé elterülő Kisalföld széle, melyből kiemelkedik a korona alakú Somló-hegy vulkáni kúpja.

A sziklagyepes területet birkalegelőnek használják, a birkatrágya hatására elterjedt a „tik”gomba (mezei szegfűgomba) mely kifejezetten kedveli a birkalegelőket. Ezen felül több gombafaj (pereszkek, csiperke félek, pöfeteg félek, változékony tinóru, piruló galóca stb.) is megtalálható, ami kedvelt gombászterületté teszi a helyet.

A fenyvestől északra, mára elhagyott bauxit bányák találhatóak, melyeket Lőke Árpád fel akart tárni, de ebben az első és a második világháború megakadályozta.

Érdekessége még, hogy az újabb feketefenyő ültetések nem jártak sikerrel, azóta nem marad meg a mag ezen a területen. A fenyves jól elkülöníthető a környező erdőktől, látványa emlékeztet a mesebeli négyszögletű kerekerdőre, így tulajdonképpen nem csak természeti szépségben van részünk, hanem egy különleges mesevilág tárul a szemünk elé.

A Kerekfenyves természeti értéket képvisel, szépsége, egyedisége alapján egyaránt. Fái több száz éves fenyőfák, különleges természeti élőhelyet, közeget alkotnak. A távolabbról érkező kirándulók és a helybeliek is szívesen keresik fel ezt a helyet. Elhelyezkedése, kiemelkedése környezetéből lenyűgöző látványt nyújt, a taliándörögdi lakosok magukénak tekintik, büszkék rá, hogy élőhelyüket különlegessé, érdekessé teszi. 2005-ben egy geológa került kihelyezésre.

Felhasznált források:

Taliándörögdi, Kerekfenyves helyi értékkel nyilvánításának javaslata

Tudtad-e?

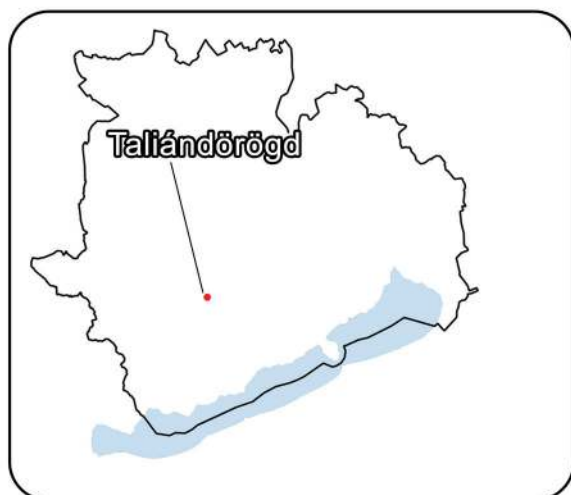
-A négyszögletű kerekerdő fáit az 1800-as évek végén telepítette a településen élő kisbirtokos család, a Lőke család. Érdekessége, hogy az újabb feketefenyő ültetések nem jártak sikerrel, azóta nem marad meg a mag ezen a területen

Az érték neve:

Mosókút

Kategóriája:

Kulturális örökség

A taliándörögdi mosókút mindig fontos, központi helyet töltött be a falu lakóinak életében. Taliándörögdön és környékén több kút és forrás is található (Palota-kút, Nyíres-kút, Domján-kút stb.), de a mosókút az, ami a falu központjában van, ez az egyetlen fenn maradt kút a lakosság közvetlen környezetében.

Érték besorolása:

Helyi érték

Az érték neve:

Mosókút

Kategóriája:

Kulturális örökség

Taliándörögd központjában a Klastrom kocsmával szemben található a mosó- és itatókút. Alapja ősi karsztvizes forrás. Épülete ÉNY-DK-i tengelyre épült dongaboltozatos forma, anyaga: vegyes bazalt és mészkő. A ma látható kút elődje egy barokk korabeli vízfelfogó köforma, mely az 1756-os osztrák császári térképeken már jelölve van. Mostani formáját a I. Világháború után 1918-ban nyerte el, Rédei Pál falubíró újjátta fel a lakosság segítségével. Ebben az időben a kút különböző funkciókat töltött be: egyik volt a csorda és a konda járások itatása. Emellett, mivel Taliándörögd vásáros hely volt, a kereskedők és az áthaladó forgalom állatainak itatását is. Továbbá ellátta a falu központi helyeit vezetékes vízzel, egy ethernet csőrendszer segítségével, ilyen helyek: a tanácsháza, a mai óvodaépülete, a mai Klastrom kocsmá épülete, a Tsz épület és istállója, és a Lőke-ház. Harmadik funkciója, melyről a nevét is kapta, a mosás és áztatás, egy lépcsős fapados mosóhelyiség lett kialakítva erre a tevékenységre, a helyi családok, asszonyok ennél a kútnál mosták ruháikat. A fapadok is 1918-ban lettek kicserélve háromlépcsős műkö köpadokra. 1956-ban helyi mesteremberek segítségével (Városi Ferenc, Városi János, Vásáros József, Srámlí Imre, Finta József) a mosóhelyiség egy fedlapot kapott, és a fa vályút kicserélték lépcsős kövályúra. Illés Sándor plébános úr 2010-ben megáldotta a mosókutat, erre az alkalomra a falu lakossága kis ünnepséget szervezett, ezzel is jelezve, hogy milyen fontos volt a falu életében régen és napjainkban is ez a kút, illetve a forrás.

Összetett funkciója miatt, a régmúltban a falu különböző korú és nemű lakói lejártak a kútra, ezért közösségi helyként is szolgált, és az információáramlás is erőteljes volt az áthaladó, vásáros forgalom miatt. A faluban a csordajárásokat más kutak, illetve itatók is kiszolgálták pl. Árendás-kút, Bikás-kút, de ezek közül mára már egy sem maradt fenn.

A mosókutat a lakosság ma is szereti, óvja, védi, környezetét rendben tartja. Vize kitűnő forrásvíz, a helyiek fogyasztják, de az erre kirándulók is sokszor töltik meg üvegeiket, palackjaikat a kútnál. A szelepes, Norton-kút télen-nyáron működik. Műemlékvédelem alatt áll.

Felhasznált források:

Taliándörögd, Mosókút helyi értékkel nyilvánításának javaslata

Tudtad-e?

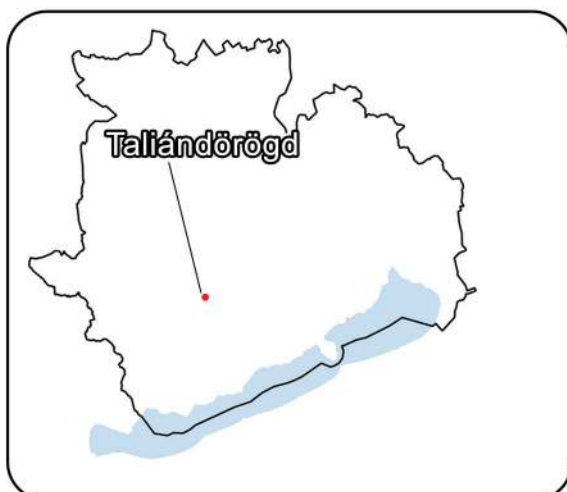
-A kút eredeti sárkányfejes kiköpője megsemmisült egy szovjet manőverezés következtében, ekkor cserélték ki a ma látható Norton-kútra, szintén helyi mesteremberek segítségével. A munkálatokban segédkeztek: Mészáros László, Kelemen Imre, Kálmán Lajos, Karácsony Imre, Nagy Vendel.

Az érték neve:

Szent András templomrom - Klostrom

Kategóriája:

Kulturális örökség

A ma már „Klostrom” néven ismert, egykori Szent András templom hiteles bizonyítékként szolgál a település fennállásának több évszázados múltjára. Az épületet a XIII. században a nemesi származású Dörögd család építtette Felsődörögd központjában. Az évszázadok során hatalmas változások mentek végbe a falu földrajzi helyzetét illetően, így a rom mára már kiszorult a község Észak-Keleti határára. A templom a hosszú idők folyamán Taliándörögd jelképévé vált. Az önmagában is tiszteletet sugárzó épületmaradvány nyugodt, csendes, romantikus hangulatú környezete lenyűgözi az ide látogatókat.

Érték besorolása:
Helyi érték

Az érték neve:

Szent András templomrom - Klastrom

Kategóriája:

Kulturális örökség

A Középkorban a falu lakóinak élete még a szőlőhegy, vagy, ahogy a helyiek emlegetik a Baksa-hegy, lábánál zajlott. 1343-ban Dörögdi Miklós, egri püspök, gót stílusban átalakította és megnagyobbította a Szt. András névre keresztelt épületet.

Az 1330-as évektől a község plébánosa Dörögdi Pál lett. 1360-ban, halála után a templom kertjében helyezték örök nyugalomra. Faragott sírköve és a vörös homokkőből készült keresztelőmedence a település Boldogságos Szűz Máriáról nevezett katolikus vallású templomában ma is látható.

A XVII. században a török seregek földig rombolták a falut. Felsődörögdteljesen eltűnt. Az épület hajója is a település házainak sorsára jutott, csak a bazaltból készült alapkőfalak maradtak meg a földben.

Az 1718-ban visszatérő lakók Alsódörögdteljesen helyén építették újjá közösségüket. A sekrestye alig maradt épen, csak 1-2 lépcsőfok utal az egykori templomtoronyba vezető csigalépcsőre. A templom ablakait művészi munkával vörös homokkőből csúcsívesre faragták. Szintén a román építésre utal az emeleti lőrészzerű ablakocskák. A XIX. század végén még láthatóak voltak az épület legérdekesebb maradványai, a freskók. A szentély falait részekre osztották és mindegyikben más-más bibliai jelenetet ábrázoltak. A freskók valószínűleg a veszprémi Gizella-kápolnában található festményekkel egy időben készültek.

A Klastromot és környezetét 1975-ben régészeti kutatások alá vetették. Számos szórványos bronzkori urnasírt és egy nagyobb római kőépület maradványait is felfedezték a föld mélyén. Ezen kívül arra is fény derült, hogy Felsődörögdteljesen lakossága temetőnek használta a templom körüli füves területet.

A Klastrom festői szépségű környezete a Művészetek Völgye fesztivál egyik legkülönlegesebb helyszínének számít. Az este kivilágított épület ilyenkor lenyűgöző hatást nyújt a látogatók számára. Rengeteg koncertnek, előadásnak, színdarabnak, táncestnek és egyéb kulturális eseménynek szolgál színterül a romokban álló templom.

A helyiek szívükön viselik az épület sorsát. A 2000-es évek elején pályázati támogatásnak köszönhetően alkalom adódott a rossz állapotban lévő, életveszélyes falakat megerősíteni, így biztonságosabbá vált az érdeklődők számára.

Felhasznált források:

Taliándörögdteljesen, Szent András templomrom - Klastrom helyi értéké nyilvánításának javaslata

Tudtad-e?

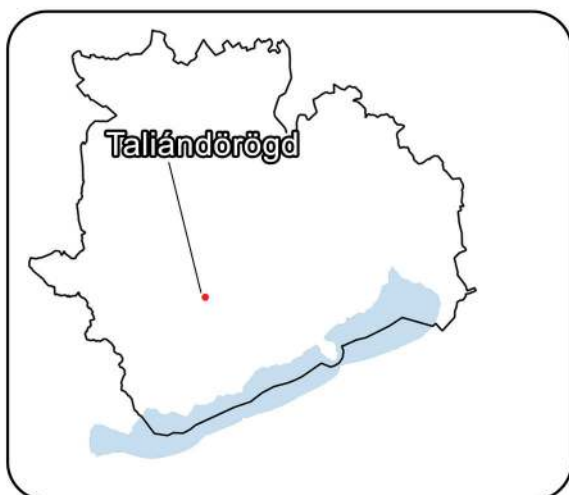
Ez a terület közkedvelt kirándulólhely. Több túraútvonal is itt fut össze, a geocaching játék fanatikusaik között is nagy népszerűségnek örvend. A templomrom műemlékvédelem alatt áll. Házasodni készülő fiatalok is sokszor választják templomi esküvőjük színhelyének a romantikus hatású romot.

Az érték neve:

Taliándörögdi Népdalkör tevékenysége

Kategóriája:

Kulturális örökség

A Taliándörögdi Népdalkör 1972-ben alakult, 35-40 taggal indult, akik korukat tekintve több generációt öleltek fel. A népdalkör először asszonykórusként, később vegyeskarként működött. 2015-ben ünnepelte fennállásának 40. évfordulóját.

Érték besorolása:

Helyi érték

Az érték neve:

Taliándörögdi Népdalkör tevékenysége

Kategóriája:

Kulturális örökség

A Taliándörögdi Népdalkör 1972-ben alakult Rátkai Tibor alapította. A Röpülj páva televíziós műsor hatására sorra alakultak akkoriban népdalkörök, illetve pávakörök az országban. A televíziós műsor nagyszabású hatása abban állt, hogy felkeltette az érdeklődést a népi hagyományok, kultúra újragondolása, feltárása iránt. A falvakban tanítók, iskolaigazgatók felkérték a falusi idősebb lakosságot, hogy emlékeikre hagyatkozva mutassák be azokat a népi énekeket, táncokat, népi játékokat, meséket, mondásokat, amiket szüleiktől, nagyszüleiktől tanultak egykoron.

A taliándörögdi pávakör is így jött létre. Rátkai Tibor iskolaigazgatóként működött Taliándörögden, az iskolába járó gyermekek szüleiből toborozta az énekkar tagjait, akik lelkesen igent mondtak, hozták magukkal gyermekeiket, szomszédait, vagy más nőrokonait is. 35-40 taggal indult a dalkör a hétszáz fős lakosságú Taliándörögden. Rátkai Tibor maga is gyűjtött népdalokat.

A dalkör következő vezetője Dr. Oláhné Szabó Mária, ő nagy gondot fordított a csokrok összeállítására. A pávakör fellépéseit taliándörögdi ünnepeken, jeles napokon kezdte. Később szomszédos falvakban is felléptek, majd egyre messzebb utaztak, kapcsolatok alakultak más térségben lévő pávakörökkel, ezt a pávakör találkozók tették lehetővé.

Rátkai Tibor nyugdíjba ment, de az énekkar még ma is létezik, alapítása óta, több mint negyven éve. Azóta hét vezetője volt a dalkörnek. Áldozatos munkájukkal mindannyian segítették a népi kultúra széles körben való terjesztését, és a közösség építését.

Tagjai rengeteg élménnyel gazdagodtak utazásaik során, számos városba eljutottak és vitték magukkal Taliándörögdi híret.

Az egykor pusztán női kórus ma már vegyes kar, mert férfiak is csatlakoztak a dalkörhöz. A dalkört fellépései során a Nyirettyű együttes kísérte, mely hegedű, brácsa, nagybögő, furulya, klarinét hangszerekből állt. Rengeteg fellépés, - köztük több ízben külföldi is- több aranyminősítés országos versenyen, kettő felvétel a Magyar Rádióban, egy CD-felvétel, és televíziós szereplés van a hátuk mögött. Generációról generációra öröklődik a tagság..

A tagok rendszeresen segítik egymást, szüretkor és kukorica szedés alkalmával –ugyan úgy, mint a régi időkben- felcsendülnek a dalok, így a hagyomány ma is élő.

Gyermekek is állandó tagjai a dalkörnek, a fellépésekre és az énekkar rendezvényeire is lelkesen járnak a felnőtt tagokkal együtt.

Felhasznált források:

Taliándörögdi, Népdalkör helyi értéké nyilvánításának javaslata

<http://wikipedia.hu>

Tudtad-e?

1972. február 14-én a Sierra Leone-i Dominika bányában rábukkantak a világ jelenleg harmadik legnagyobb, 968, 90 karátos nyers gyémántjára. A Harry Winston gyémántkereskedő által felvásárolt követ később 17 kisebb darabra vágták. Sok afrikai állam számára a gyémánt napjainkban is a legfőbb exportcikk.

Az érték neve:

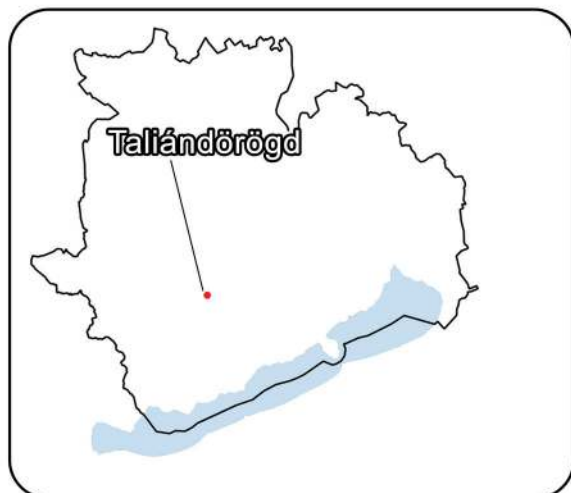
Tik-hegy

Érték besorolása:
Helyi érték

Kategóriája:

Természeti környezet

A Tik-hegy a Veszprém megyei Taliándörögd nyugati részét öleli át. A 315 m-en fekvő bazalthegyről letekintve lenyűgöző látvány tárul az idelátogatók elé. Az ÉNy-i magasra törő, egyedi értékű, ősi, öreg bükkfái koronázzák meg a síkságot. A Tik-hegy geológiai ritkaságai az ökölnyi olivin bombák, amelyek a hegy vulkanikus eredetére utalnak. A fennsíkron birkákat és marhákat legeltettek és az itatásukra kialakított csapadékkal feltöltődő tavacskát szívesen keresik fel a különböző fajú madár csapatok mindmáig. A falubeliek télen szánkózásra, ősszel a dér megcsípte galagonya és kökény bokrok finom termésére térnek fel a hegyre.

Érték besorolása:
Helyi érték

Az érték neve:

Tik-hegy

Kategóriája:

Természeti környezet

A 4-5 millió éve itt működő tűzhányó bazaltos vulkáni anyaga idősebb, rossz vízvezető képességű agyagos képződményre rakódott rá. A töredezett bazalt repedéseibe a Tik-hegy tetején beszivárgó csapadékvizek lefele szivárogva eléri az agyagot, melynek felszínén a bazalt repedésein keresztül, a hegy oldalában több helyen is a felszínre lépnek (Domján-kút, Mosó-kút, Palota-kút, Szalai-források, Tik-hegyi szivárgók). A helyi gazdák élve a természet adta lehetőségekkel a Domján kút köré vályúkat helyeztek el, így a tikkasztó nyári napokon a pásztorok ide terelték a nyájukat egy kis hűsítő folyadék reményében. A Tik hegy Észak-nyugati oldalát gyönyörű, egyedi értékű öreg bükk fák lakják. A hegyet az itt élők főként legeltetésre használták, és használják ma is. Egyes részei magánkézből vannak. Az év minden szakában megvan a maga szépsége, kirándulásra alkalmas, tisztások, cserjés-erdős területek váltják egymást. Olykor vadakat is megpillanthatunk, sok -féle gomba megtalálható ezen a területen. Befolyásolja a terület időjárását, tengerszint feletti magassága miatt, illetve erősíti a medence jellegét, mivel a Tik hegy a Dörögdi-medencét körülölelő hegyek részét képezi.

Az itt élő emberek életében meghatározó szerepe van a természetnek. A Tik hegy közelsége miatt különösen jelentős. A kirándulás, a gombászás, az erdei gyümölcsök gyűjtése és a vadászat is jelen van a helyiek mindennapjaiban. Jótékony hatásai, a növények ismerete a családokban generációról generációra öröklődik. Magassága miatt kirándulásra alkalmas, a kiránduló elé csodálatos látvány tárul, a távolba nézve látható a Kab-hegy, az Atibor-hegy és a szemben lévő szőlőhegy: a Baksa hegy. Közelebbre tekintve pedig a Taliándörögd jelképévé vált Szent András templomrom, amit a helyiek Klastromnak neveznek. Továbbá közös felelősségünk a természeti értékeket óvni védeni, gyermekeinknek unokáinknak tovább adni annak szeretetét és megbecsülését.

Felhasznált források:

Taliándörögd, Tik-hegy helyi értékkel nyilvánításának javaslata

Tudtad-e?

Taliándörögd külterületén található Magyarország úrtávközlési állomása, melyet a helyiek Szputnyiknak hívnak.